

Наливайко Тарас. Сфера праці в будівництві в контексті управління персоналом: аналітика та особливості. *Економічний дискурс*. 2020. Випуск 3. С. 28-37.

DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-3-3>

УДК 331.104.2
JEL Classification M54

Наливайко Тарас¹
здобувач ступеню «Доктор філософії»
Харківський національний університет будівництва та архітектури
м. Харків, Україна
E-mail: miroslava.valya@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2149-7370

СФЕРА ПРАЦІ В БУДІВНИЦТВІ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ: АНАЛІТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ

Анотація

Вступ. Сучасні умови господарювання характеризуються мінливістю та нестабільністю, що обумовлює необхідність впровадження адаптивного управління в усіх сферах – виробництво, фінанси, персонал. Адаптивне управління персоналом передбачає пристосування до зовнішніх умов господарювання, потреб та вимог роботодавця та працівника. Саме тому, під час управління персоналом будівельних підприємств необхідно враховувати як кон'юнктуру ринку праці, так і сучасні тренди в сфері зайнятості, які будуть обумовлювати управлінські рішення.

Методи. Під час дослідження використовувалися офіційні дані статистики; застосовувався метод рядів динаміки, проводився аналіз структури та порівняльний аналіз показників, що використовуються в сфері праці; кластерний аналіз регіонів України з метою визначення однорідної сукупності за показниками «обсяги будівництва/чисельність зайнятих в будівництві».

Результати. Визначено, що будівництво суттєво впливає на ВВП та ринок праці Європи та України, має регіональну специфіку залежності «обсяг будівництва/чисельність зайнятих в будівництві», дисбаланс в потребі/пропозиції працівників як за кількісними, так і за якісними характеристиками.

Перспективи. В подальших дослідженнях планується вивчити розподіл будівельних підприємств за їх розмірами, дослідити специфіку організаційної структури та стилів управління, необхідні компетентності персоналу з точки зору роботодавця та потреби потенційних працівників.

Ключові слова: управління, персонал, будівництво, аналіз, кластер, підприємство.

Вступ.

Сучасні умови господарювання характеризуються мінливістю та нестабільністю, що обумовлює необхідність впровадження адаптивного управління в усіх сферах – виробництво, фінанси, персонал. Адаптивне управління персоналом передбачає пристосування до зовнішніх умов господарювання, потреб і вимог роботодавця та працівника. Саме тому, під час управління персоналом будівельних підприємств необхідно враховувати як кон'юнктуру ринку праці, так і сучасні тренди в сфері зайнятості, які будуть обумовлювати управлінські рішення.

¹ Калініченко Л.Л., д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання вивчення сфери праці в будівництві є досить актуальними та вивчалися вітчизняними вченими: реалії та перспективи розвитку кадрового потенціалу підприємств будівельної галузі досліджувалися в роботі [1]; аналіз стану персоналу в сфері будівництва представлено в роботі [2]; питання адаптивного управління будівельними підприємствами висвітлено в праці [3]; особливості управління персоналом на будівельних підприємствах України розкрито в статті [4]; комплексний аналіз будівельної галузі через вивчення показників, що, в тому числі, висвітлюють дослідження трудових ресурсів на підприємствах будівельної галузі презентовано в роботі [5]; експертні заключення щодо тенденцій та ризиків розвитку будівельної галузі надано в публікації [6]. В цілому, слід відмітити, що аналіз стану будівельної галузі на основі статистичних даних є популярною темою досліджень та публікацій. В той же час, досить обмежено представлені у відкритому друці результати досліджень щодо стану персоналу в сфері будівництва на різних рівнях економічної системи: країна, регіон, підприємства.

Мета.

Проаналізувати стан сфери праці в будівництві в аспекті управління персоналом підприємств.

Методологія дослідження.

Під час дослідження використовувалися офіційні дані статистики; застосовувався метод рядів динаміки, проводився аналіз структури та порівняльний аналіз показників, що використовуються в сфері праці; кластерний аналіз регіонів України з метою визначення однорідної сукупності за показниками «обсяги будівництва/чисельність зайнятих в будівництві».

Результати.

Важливим сектором економіки є будівництво, обсяги якого в Україні за офіційними даними зросли на 23% за 2019 р. За даними [7] цей сектор формує близько 9% ВВП ЄС (станом на 2019 р.), в той же час, в Communication from the commission to the european parliament and the council [8] від 31.07.2012 р., вказувалося на майже 10% ВВП. Такі дані свідчать про скорочення ролі будівництва в генеруванні ВВП країн Європи протягом 2012-2019 рр. Середній показник частки будівництва у ВВП європейських країн становить близько 6%: у Великобританії – 5,6%, у Франції і Німеччині – 7,8%, у Польщі – 9% [1].

На основі офіційних статистичних даних [9], було визначено ланцюгові темпи приросту ВВП та будівництва, а також вклад будівництва у формування ВВП України протягом 2010-2019 рр. (рис. 1).

В Україні частка будівельної галузі у ВВП знижується, що відповідає загальноєвропейським тенденціям. Якщо в 2008 році вона становила 5% у ВВП країни [1], у 2010-му вона знизилась до 3,28%, а в 2019 р. становила близько 2,69% та має тенденцію до скорочення. За умови додавання до загальної суми будівельного ринку 247 млрд грн. (6,2% ВВП) операцій з нерухомим майном, сума двох індикаторів буде становити майже 9% ВВП. Саме вона й демонструє реальний вплив будівництва на економіку [6].

Функціонування сфери будівництва забезпечується сукупністю суб'єктів господарювання – юридичних та фізичних осіб-підприємців. Статистично, будівництво в Україні відображається через КВЕД – секція F, яка охоплює «загальнобудівельні та спеціальні роботи з будівництва будівель та споруд. Сюди відносяться: нове будівництво, ремонтні роботи, додаткові роботи та роботи з коректування, зведення будівель зі збірних конструкцій на місці ведення робіт, а також будівництво тимчасових споруд» [10]. Дана секція містить три розділи: розділ 41 – всі роботи з будівництва будівель; розділ 42 – з цивільного будівництва; розділ 43 – спеціалізовані будівельні роботи, за умови, що вони виконуються як частина загального будівельного процесу.

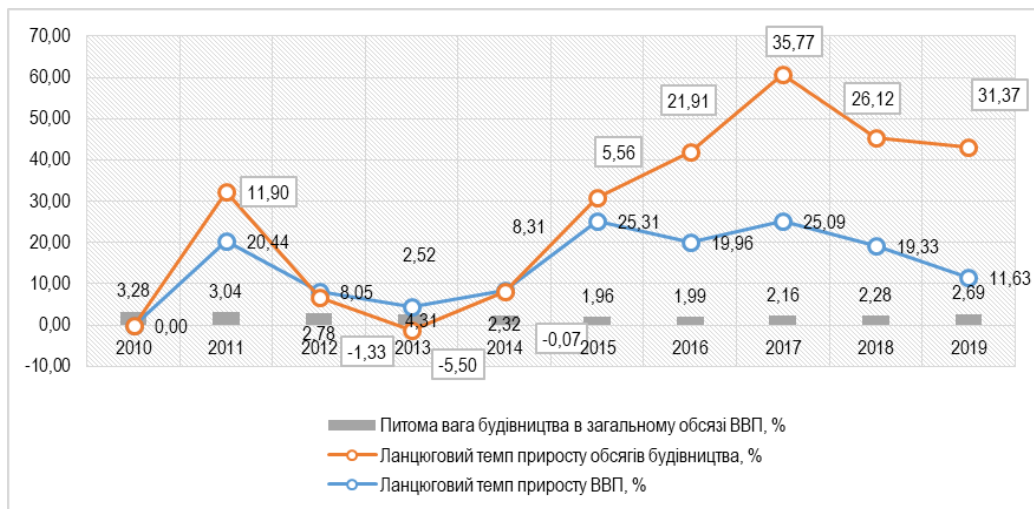

Рис. 1. Динаміка ВВП України, будівництва та частки будівництва у ВВП України, %*

*Джерело: побудовано на розраховано автором на основі [9].

Аналіз динаміки суб'єктів господарювання по Україні та в сфері будівництва в розрізі підприємств та фізичних осіб-підприємців наведено на рис. 2.

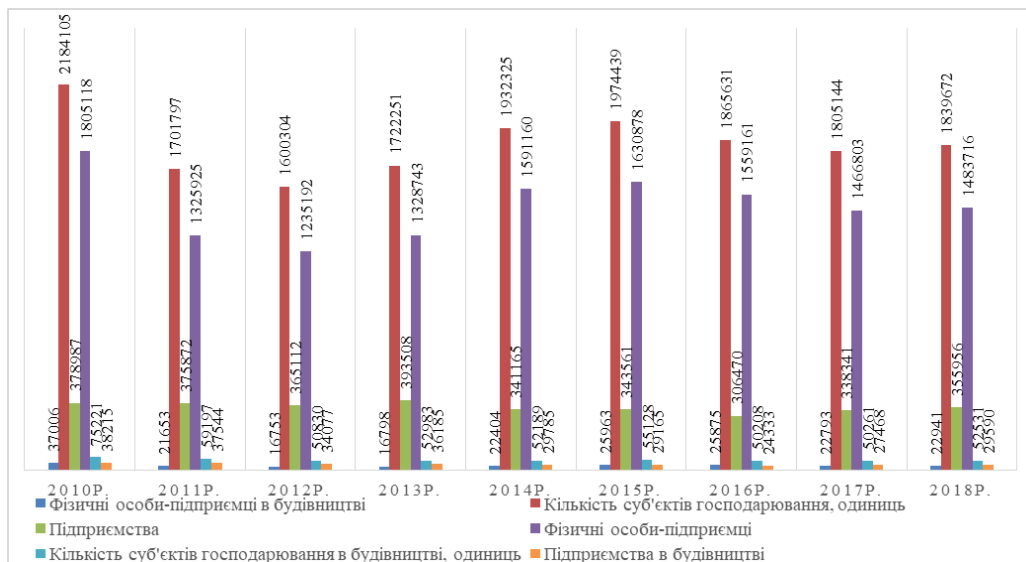

Рис. 2. Динаміка суб'єктів господарювання*

*Джерело: побудовано та розраховано автором на основі [9].

Аналіз динаміки суб'єктів господарювання в Україні свідчить про скорочення їх кількості (-15,77% за аналітичний період 2010-2018 рр.), в тому числі скорочення кількості підприємств становить 6,08%, а кількості фізичних осіб-підприємців – 17,81%. Тенденція, яка характерна для

економіки України, з більшою силою виявляється й в будівництві – загальне скорочення складає 30,16%, в тому числі підприємств – 22,57%, фізичних осіб-підприємців – 38,01%. Звичайно, така динаміка негативно впливає на чисельність зайнятих в сфері будівництва, адже воно має не лише економічний вплив. Слід також зауважити, що будівництво має значний вплив на розвиток малого та середнього бізнесу, який представлено, переважно, підприємцями в цій сфері, що забезпечує розвиток конкуренції в галузі.

Будівельний сектор також вирішує соціальні, енергетичні, екологічні та кліматичні проблеми, що забезпечує сталість розвитку всіх соціально-економічних систем, та здійснює відповідний вплив. Пов'язаними сферами є як сфери матеріального виробництва – промисловість будівельних матеріалів, будівельне машинобудування, добувна промисловість, виробництво меблів, так і сфери послуг – дизайн приміщень, проектування та архітектура, ландшафтний дизайн, юридичний консалтинг та продаж нерухомості, про яку вже згадувалося.

Дія мультиплікатору в будівництві проявляється через залученість інших сфер, що сприятливо впливає на економіку в цілому та ринок праці, в тому числі (базові 2,7% ВВП трансформуються в 6,2% [6]). Відповідно, на думку експерта О. Ковалю падіння сектору будівництва з 2,7% до 2,0% (у показниках 2019 року) викличе падіння ВВП як прямо, так і опосередковано, більш, ніж на 4% тільки у 2020 році [6]. Звичайно, таке падіння негативно вплине й на ринок праці, адже будівництво – один з найбільших ринків праці. Приблизно 7% працюючого населення світу задіяні саме в цій сфері. В ЄС він забезпечує 18 мільйонів прямих робочих місць.

На основі аналізу офіційних статистичних даних [9], що наведені в табл 1, можемо зробити висновок, що падіння чисельності зайнятих в економіці України становить 13,93% за аналітичний період 2012-2019 рр. В той же час, за аналогічний період, падіння чисельності зайнятих в будівництві становило 20,01%. Частка будівництва у формуванні загальної кількості зайнятих коливається від 4,34% в 2012 р. до 3,9% в 2015 р. та зростає до 4,04% в 2019 р. при абсолютному скороченні чисельності зайнятих.

Таблиця 1. Аналіз чисельності зайнятих в економіці України та будівництві*

Найменування	Роки								Базисний темп приросту, %
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Усього зайнято, тис. осіб	19261,4	19314,2	18073,3	16443,2	16276,9	16156,4	16360,9	16578,3	-13,93
Ланцюгові темпи приросту, %	-	0,27	-6,42	-9,02	-1,01	-0,74	1,27	1,33	-
Будівництво, тис. осіб	836,4	841,1	746,4	642,1	644,5	644,3	665,3	669	-20,01
Ланцюгові темпи приросту, %	-	0,56	-11,26	-13,97	0,37	-0,03	3,26	0,56	-
Питома вага, %	4,34	4,35	4,13	3,90	3,96	3,99	4,07	4,04	-

*Джерело: побудовано та розраховано автором на основі [9].

Загальний відсоток недовикористання робочої сили за офіційними даними статистики в економіці України становить 9,1% [11]. В той же час, дослідження стану потреби в працівниках, динаміки вакансій, свідчить про зростання їх кількості за січень-грудень 2018 р. в порівнянні з аналогічним періодом 2017 р. на 16,1% в цілому по Україні та на 9,3% – в будівництві [9]. Відповідно до структури вакансій, зареєстрованих в центрах зайнятості, станом на 1 січня 2020 року, 3,6% припадає на будівництво [12]; кількість вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, зросла на 1% та становила 59 тис. одиниць.

За даними ECSO's [13] більшість європейських країн також стикаються з проблемами щодо забезпечення даного сектору працівниками необхідної кваліфікації та в необхідній кількості, що актуалізує напрямок, який застосовується для створення робочих місць, – сприяння навчанню у будівельній галузі. Ініціативи країн ЄС щодо енергоефективності мають значний потенціал для створення робочих місць у цьому секторі. Відповідно, ECSO формує звіти за тематичними цілями,

де особливе місце займає поліпшення основи людського капіталу.

У 2012 році Комісія опублікувала Комунікаційну стратегію щодо стійкої конкурентоспроможності будівельного сектору та його підприємств (Strategy for the sustainable competitiveness of the construction sector and its enterprises) [14]. Документ є частиною ініціативи «Європа-2020». В ньому основна увага приділяється розвитку сприятливих ринкових умов для сталого зростання будівельної галузі та виділено п'ять напрямів [7], одним з яких є навички та кваліфікація (містить підготовку робочої сили та менеджменту для створення робочих місць через підвищення кваліфікації та навчання для задоволення потреб у нових компетентностях).

Така ситуація свідчить про розбалансування ринку праці в Україні та невідповідність запитів роботодавців та рівнів кваліфікації, професій, компетентностей, в тому числі і в будівництві.

Виходячи з мети дослідження, в табл. 2 представлено також чисельність зайнятих в сфері будівництва в 2018 р. з розподілом за регіонами. Так як людський ресурс є одним із визначальних для створення продукції будівництва (коефіцієнт кореляції за даними табл. 2 становить 0,691), то вивчення специфіки його впливу в різних регіонах на обсяги будівництва є важливою передумовою адаптивного управління підприємством та його персоналом.

Таблиця 2. Розподіл обсягів будівництва та зайнятих в будівництві за регіонами*

№ регіону	Найменування регіону	Кількість зайнятого населення в будівництві, тис. осіб	Вироблено будівельної продукції (обсяги будівельно-монтажних робіт), млн. грн	Рейтинг регіонів за обсягами будівництва
	Україна	665,3	136270,2	-
1	Вінницька	18,2	5541,4	8
2	Волинська	9,4	1787,8	17
3	Дніпропетровська	52,2	13482	3
4	Донецька	30,4	5267,6	9
5	Житомирська	22,1	1936,1	15
6	Закарпатська	29,3	1631,1	19
7	Запорізька	29,3	3766,3	10
8	Івано-Франківська	26,3	2956,6	12
9	Київська	30,4	7273,3	6
10	Кіровоградська	13,3	1593,1	20
11	Луганська	12,9	614,9	25
12	Львівська	70,1	8419,6	5
13	Миколаївська	18,1	2769,8	13
14	Одеська	42,6	15276,2	2
15	Полтавська	16,6	6799,7	7
16	Рівненська	21,5	2197,3	14
17	Сумська	23,7	1410	22
18	Тернопільська	13,8	1776,1	18
19	Харківська	57,3	12692,4	4
20	Херсонська	12,7	1201,8	23
21	Хмельницька	15,6	3259,3	11
22	Черкаська	22,8	1882,6	16
23	Чернівецька	18,9	1428,2	21
24	Чернігівська	8,7	1202	23
25	м. Київ	49,1	30105	1

*Джерело: побудовано автором на основі [9].

Розподіл обсягів будівництва за регіонами за 2018 р., який наведено в табл. 2, свідчить про його нерівномірність на теренах України. Можна відмітити регіони з високими рівнями будівництва та низькими (рейтинг регіонів за обсягами будівництва наведено в табл. 2). Визначення факторів впливу на обсяги базується на структурі будівництва, технології, попиту на будівельну продукцію, який залежить від чисельності населення, рівня доходів, соціальної напруженості (ведення АТО), ціни за 1 м².

В той же час, виходячи з мети дослідження, відмічаємо, що релевантні обсяги будівництва

забезпечуються різним обсягом зайнятих в сфері будівництва. Так, при чисельності зайнятих в 49,1 тис. осіб, обсяги будівництва в м. Києві є максимальні – 30105 млн. грн, при 42,6 тис. осіб в Одеській області обсяги будівництва складають 15276,2 млн. грн, а в Дніпропетровській при 52,2 тис. осіб зайнятих в будівництві – 13482 млн. грн. Така різниця викликана ціновим фактором, адже вартість будівництва максимальна в столиці, та структурою будівництва (різна вартість різних типів будівництва за регіонами).

Побудувавши графік залежність обсягів будівництва від чисельності зайнятих (рис. 3), бачимо, що м. Київ сильно відрізняється від інших регіонів. Друга сукупність схожих за характеристиками регіонів містить Одеську, Дніпропетровську, Харківську та Львівську області, які характеризуються високими рівнями обсягів будівництва та чисельністю населення, що проживає на їх територіях.

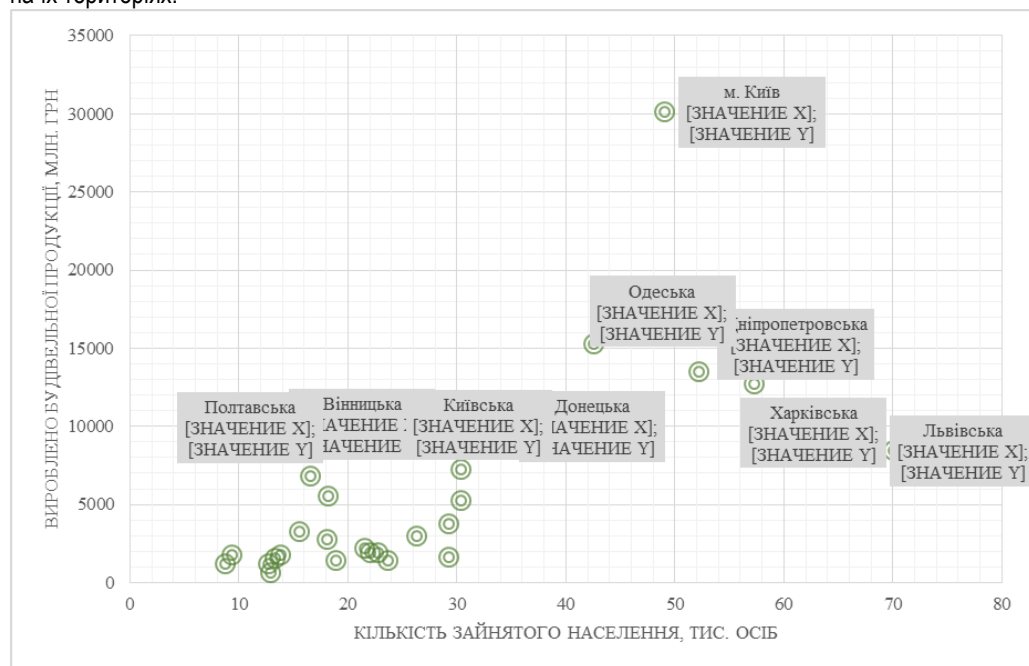

Рис. 3. Залежність обсягів будівництва від чисельності зайнятих*

*Джерело: побудовано автором на основі даних табл. 2.

З метою уніфікації регіонів доцільно провести їх об'єднання за принципом залежності «чисельність зайнятого в будівництві населення-обсяги будівництва». Це допоможе встановити зв'язок між вказаними факторами та визначити спільні риси для будівництва тієї чи іншої групи регіонів.

Одним із методів об'єднання є кластерний аналіз. Побудова дендрограми за методом Варда із використанням програми SPSS-статистика дозволила розглянути гіпотезу щодо розбивки сукупності регіонів на 4 або 5 кластерів (рис. 4).

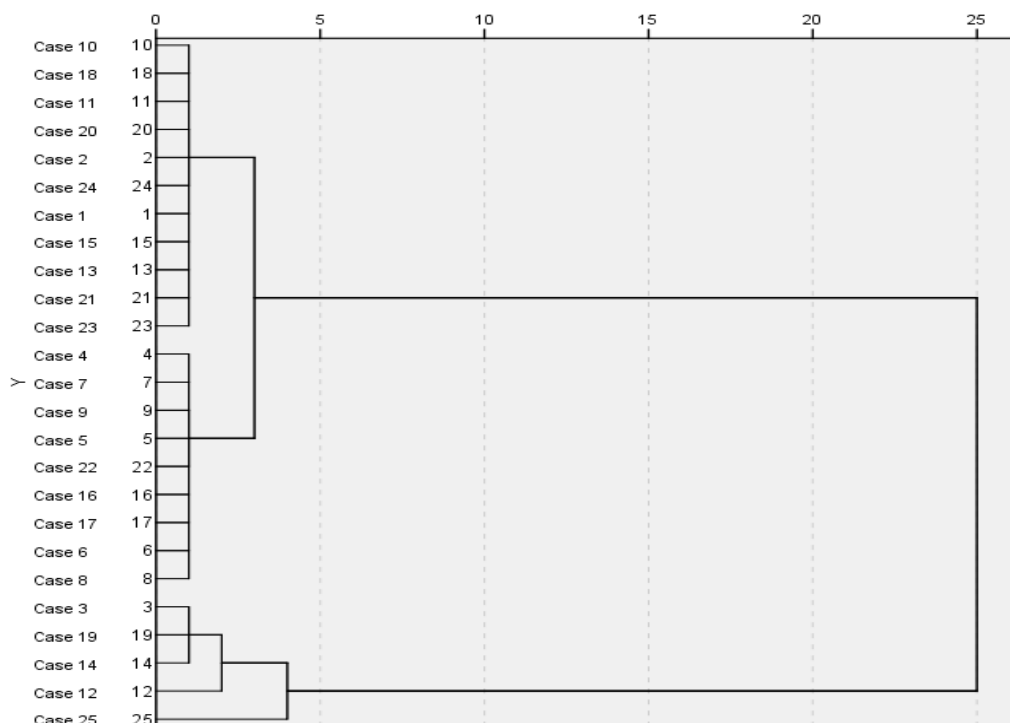

Рис. 4. Дендрограма кластеризації регіонів України за методом Варда величин зайнятих в будівництві та обсягів будівництва

**Джерело: побудовано автором на основі даних табл. 2.*

Використання методу k-середніх дозволило отримати 4 групи кластерів, де до 1 кластеру віднесено 5 об'єктів, до другого – 16, до третього – 3, до четвертого – 1.

В табл. 3 згруповано регіони за кластерами.

Таким чином, можемо відмітити, що взаємозв'язок між чисельністю зайнятих в регіоні в будівництві та обсягами БМР різняться за кластерами.

Таблиця 3. Групування регіонів за кластерами

Кластер	Номер регіону	Назва регіону	Кількість зайнятого населення, тис. осіб	Вироблено будівельної продукції (обсяги БМР), млн. грн	Діапазон максимального та мінімального значень
1	1, 4, 9, 12, 15	Вінницька	18,2	5541,4	18,2-70,1; 5267,6-8419,6
		Донецька	30,4	5267,6	
		Київська	30,4	7273,3	
		Львівська	70,1	8419,6	
		Полтавська	16,6	6799,7	
2	2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24	Волинська	9,4	1787,8	8,7-29,3 614,9-3766,3
		Житомирська	22,1	1936,1	
		Закарпатська	29,3	1631,1	
		Запорізька	29,3	3766,3	
		Івано-Франківська	26,3	2956,6	
		Кіровоградська	13,3	1593,1	
		Луганська	12,9	614,9	
		Миколаївська	18,1	2769,8	
		Рівненська	21,5	2197,3	

Продовження табл. 3

		Сумська	23,7	1410	
		Тернопільська	13,8	1776,1	
		Херсонська	12,7	1201,8	
		Хмельницька	15,6	3259,3	
		Черкаська	22,8	1882,6	
		Чернівецька	18,9	1428,2	
		Чернігівська	8,7	1202	
3	3, 14, 19	Дніпропетровська	52,2	13482	42,6-57,3 12692,4-15276,2
		Одеська	42,6	15276,2	
		Харківська	57,3	12692,4	
4	25	м. Київ	49,1	30105	49,1 30105

*Джерело: розраховано та побудовано автором на основі даних табл. 2

Отже, однозначно ринок праці в сфері будівництва має проблеми щодо забезпечення кадрами як в Україні, так і за кордоном, які полягають в кількісних та якісних розбіжностях.

Висновки і перспективи.

Дослідження стану персоналу на різних рівнях – від європейського до регіонального – дозволило визначити вплив будівництва на ВВП, що обумовлює його значимість; оцінити динаміку суб'єктів господарювання в будівництві та їх роль в розвитку малого та середнього бізнесу; охарактеризувати стан та вплив ринку праці будівництва на загальноукраїнський; сформувати кластери регіонів України залежно від обсягів будівництва та чисельності зайнятих в цьому секторі.

Проведений аналіз свідчить про скорочення чисельності зайнятих в економіці України та будівництві, наявність розбалансування між потребою роботодавців та пропозицією ринку праці як в кількісному, так і в якісному розрізі, наявність чотирьох регіональних кластерів в сфері будівництва.

Результати аналізу є вагомим підґрунтям для прийняття управлінських рішень щодо персоналу будівельних підприємств. В той же час, в подальшому необхідно дослідити розподіл будівельних підприємств за їх розмірами, вивчити специфіку організаційної структури та стилів управління, необхідні компетентності персоналу з точки зору роботодавця та потреби потенційних працівників.

Список використаних джерел

1. Kalinichenko L., Smachylo V., Khalina, V. Realities and Perspectives for Human Resources Development of the Construction Sector. *Economics. Ecology. Socium*. 2019. №3. Pp.56-66.
2. Смачило В. В., Шуміло О. С., Халіна В. Ю. Аналіз стану персоналу в сфері будівництва. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 41. С. 150-156
3. Запорожець Г. В., Алхатіб Файсал Тенденції розвитку системи адаптивного управління будівельними підприємствами. *Проблеми економіки*. 2019. №2. С. 102–107.
4. Коцалап С. О., Коваленко Г. М., Беляєва А. В. Особливості управління персоналом на будівельних підприємствах України. *Енергосбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2013. №9 (115). С. 69–74.
5. Латишева О. В., Сайко А. Д. Будівельна галузь України: сучасний стан та її роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. №2 (56). С. 66-73.
6. Коваль О. Мінус \$5 млрд або 4% ВВП: будівельні ризики для економіки URL: <https://nv.ua/biz/experts/esli-krizis-udarit-po-stroitelstvu-bolshie-poteri-ekonomiki-ukrainy-novosti-ukrainy-50086233.html>. (дата звернення: 20.06.2020).
7. Construction. URL: https://ec.europa.eu/growth/sectors/construction_en
8. EC (2012a). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, A Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources. Brussels, 14.11.2012, COM(2012)673 final URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52012DC0673:EN:NOTU> RL: (дата звернення: 20.06.2020).
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>_(дата

звернення: 20.06.2020).

10. Класифікатор видів економічної діяльності. Секція F. URL: https://kved.biz.ua/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F:%D0%A1%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F_F (дата звернення: 20.06.2020).

11. Робоча сила України 2019: Стат. збірник. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_r_s_2019.pdf (дата звернення: 20.06.2020).

12. Ситуація на ринку праці та діяльність державної служби зайнятості у 2019 році. URL: https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infofiles/nova_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_dsz_2019.pdf

13. European construction sector observatory. URL: https://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/observatory_en (дата звернення: 20.06.2020).

14. Strategy for the sustainable competitiveness of the construction sector and its enterprises. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52012DC0433>. (дата звернення: 20.06.2020).

Статтю отримано: 23.06.2020 / Рецензування 07.08.2020 / Прийнято до друку: 20.09.2020

Taras Nalyvaiko

Doctoral Student

Department of Economics

Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture

Kharkiv, Ukraine

E-mail: miroslava.valya@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2149-7370

FIELD OF LABOR IN CONSTRUCTION IN THE CONTEXT OF PERSONNEL MANAGEMENT: ANALYTICS AND FEATURES

Abstract

Introduction. Modern business conditions are characterized by variability and instability, which necessitates the introduction of adaptive management in all areas - production, finance, personnel. Adaptive personnel management involves adaptation to external business conditions, needs and requirements of the employer and employee. Therefore, when managing the personnel of construction companies, it is necessary to take into account both the state of the labor market and current trends in employment, which will determine the management decisions.

Methods. Official statistics were used in the study; the method of time series was applied, the structure analysis and the comparative analysis of the indicators used in the field of work were carried out; cluster analysis of the regions of Ukraine in order to determine a homogeneous population in terms of construction volume / number of people employed in construction.

Results. It is determined that construction significantly affects the GDP and labor market of Europe and Ukraine, has a regional specificity of dependence "volume of construction / number of employees in construction", imbalance in the need / supply of workers in both quantitative and qualitative characteristics.

Discussion. Further research is planned to study the distribution of construction companies by their size, to explore the specifics of the organizational structure and management styles, the necessary competencies of staff in terms of the employer and the needs of potential employees.

Keywords: management, personnel, construction, analysis, cluster, enterprise.

References

1. Kalinichenko, L., Smachylo, V., & Khalina, V. (2019). Realities and Perspectives for Human Resources Development of the Construction Sector. *Economics. Ecology. Socium*, 3, 56-66.
2. Smachylo, V.V., Shumilo, O.S., & Halina, V.Ju. (2020). Analiz stanu personalu v sferi budivnytva [Analysis of the state of personnel in the field of construction]. *Infrastruktura rynku* [Market infrastructure], 41, 150-156. [in Ukr.].
3. Zaporozhec, G.V., & Alhatib, Fajsal (2019). Tendencii rozvytku systemy adaptivnogo upravlinnja budivnelnyh pidpryjemstvamy [Trends in the development of adaptive management of construction companies]. *Problemy ekonomiky* [Problems of the economy], 2, 102-107. [in Ukr.].
4. Kotsalap, S.O., Kovalenko, H.M., & Bieliaieva, A.V. (2013). Osoblyvosti upravlinnja personalom na

budivelnih pidprijemstvah Ukrainy [Features of personnel management at Ukrainian construction companies]. *Energoberezhenie. Energetika. Energoaudit* [Energy saving. Energy. Energy audit], 9 (115), 69–74. [in Ukr.].

5. Latysheva, O. V., & Sajko, A.D. (2019) Budivelna galuz Ukrainy: suchasnyj stan ta ii rol u zabezpechenni stalogo rozvytku nacionalnoi ekonomiky [Construction industry of Ukraine: current status and its role in ensuring sustainable development of the national economy]. *Ekonomichnyj visnyk Donbasu* [Economic Bulletin of Donbass], 2 (56), 66-73. [in Ukr.].

6. Koval, O. (2020) Minus \$5 mlrd abo 4% VVP: budivelni ryzkyk dlja ekonomiky. Retrieved from: <https://nv.ua/biz/experts/esli-krizis-udarit-po-stroitelstvu-bolshie-poteri-ekonomiki-ukrainy-novosti-ukrainy-50086233.html>.

7. Construction. Retrieved from: https://ec.europa.eu/growth/sectors/construction_en.

8. EC (2012a). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, A Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources. Brussels, 14.11.2012, COM(2012)673 final. Retrieved from: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52012DC0673:EN:NOTU RL>:

9. Oficijnyj sajt Derzhavnoi sluzhby statystryky Ukrainy. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Klasyfikator vydiv ekonomichnoi dijalnosti. Sekcija F. Retrieved from: https://kved.biz.ua/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F:%D0%A1%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F_F.

11. Robocha syla Ukrainy 2019: Stat. zbirnyk. Derzhavna sluzhba statystryky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_r_s_2019.pdf.

12. Sytuacija na rynku praci ta dijalnist derzhavnoi sluzhby zajnjatosti u 2019 roci. Retrieved from: https://www.dcz.gov.ua/sites/default/files/infocfiles/nova_sytuaciya_na_rp_ta_diyalnist_dsz_2019.pdf.

13. European construction sector observatory. Retrieved from: https://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/observatory_en.

14. Strategy for the sustainable competitiveness of the construction sector and its enterprises. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52012DC0433>.

Received: 06.23.2020 / Review 08.07.2020 / Accepted 09.20.2020

